

Ujvidéki Napló.

Társadalmi és a városi közügyeket szolgáló hetilap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 10 korona
Fél évre 5 korona
EGYES SZÁM 10 FILLÉR.

Főszerkesztő: **Dr. Elschléger Dezső.**

Felelősszerkesztő: **Csernyei Mór.**

== Megjelenik minden vasárnap. ==

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

II. RÁKÓCZI FERENC-ÚT 35. SZAM
I. EMELET. TELEFON SZÁM 151.

Tisztességes távolság.

Brecht F. A. után írta Cs. M.

A sok politikai és általános társadalmi bajunk között nem fordítunk semmi gondot azon kérdések megvitatására, melyek a művelt világot állandóan foglalkoztatják.

Ha Goethenek igaza van azon kijelentésével, hogy „a természet minden mestere mestere,” akkor lehetséges benne szabályokat és törvényeket találni, melyek alapján az egyes ember önművelődése a leggyorsabban és a legbiztosabban érvényesül és az általános érintkezés a legelőkelőbbben játszódik le. Mindkettő azonban jelenleg sok kívánnivalót hagy még magután. És ezen hézag éppen az által származik, mert nagyonis a régin csüngünk és hogy a divat és társadalom által hagyjuk magunkat határoltatni. Minden felbukkanó egészséges szándéknál rettegve kérdezzük. „Mit mondanak majd ehez az emberek, ha ezen tervemet megvalósítom, — nem találkozom-e itt vagy amott megütözésre, vagy tán ennek vagy annak az embernek a kegyét veszítem-e?”

Annyisok életművel érezzük magunkat teleaggatva, hogy lépésről lépésre terhünk-re válik, de nincs bátorságunk ezt magunkról lerázni.

Félreismerhetetlen tény az, hogy általánosságban csak még az elégedetlenség a mozgató erő, mely a bizonytalan „előre” és fölfelé ösztönöz bennünket. A legostobább, részben a legmegvetendőbb fajai a divatformáknak egy hosszú, nehéz láncot képeznek, melyek béklyóban tartanak bennünket és a személyes cselekedetünk ősi esiráját agyonnyomja. Mi végre nem kívánunk semmit oly áhitattal, mint ezen visszautazító, elviselhetetlen tehertől való szabaddulásunkat és ehez Goethe megjelölte az irányt.

A világegyetemben szigorú és igazságos rend uralkodik, melytől minden lény és dolog fennállása függ. Tiszta, derült időben, este megzemléljük a csillagos eget. Milliő csillagot látunk, melyet a csillagászok kutatása és számítása szerint erősrefektetett pályán folyton biztosan haladnak és végzik a mozgásukat. Fejedelmileg vonul végig a nagy folyam, mint egy olvashatatlanság világsereg terjeszkedik ki a tejút, magasan a föld fölött helyezkedik el. Szabadszettel csakis fénytengernek látszik, mely azonban a távcsőben egy egész csillaghemzedéket, különféle nagyságban képez, melyek azonban egymástól megfelelő távolsággal választottak el. Sőt, fennmaradásuk és mozgásuk csakis az elválasztó hézag által lehetséges.

Tekintsünk meg egy virágpompájában diszlo alfafát. Itt is azt tapasztaljuk, hogy az ágak, levelek és virágok között hézag van. A kertet, ki fiatal fák ültetésével foglalkozik, megkérdezzük miért ülteti elkülönítve majdnem 4 m távolságra a fákat, hisz, ha közelebb ültetné egymáshoz őket, akkor többet helyezhetne el. Erre válaszolja, hogy tekintettel kell lennie arra, hogy a fák jobban nőhessenek, jobban fejlődhetnek, mi csak úgy érhető el, ha a gyökérüknek megvan a táplálékotnyújtó, megfelelő területe.

Es még az is származhatna a szoros egymasmellé ültetés által, hogy az ágak egymásba nőnének és egymást elpusztítanák vagy fölemésztenék.

A kertész magyarázta arra a belátásra tanít, hogy a *kímért távolságra* szükségünk van, ha bő gyümölcsstermet óhajtunk.

Megzemléljük a konyhakertet is. itt látjuk, hogy a burgonyabokrok között távolság van, míg a sárgarépa és egyéb zöldségféle szorosan egymasmellé van ültetve. Természetesen azért, mert mindegyik

növénynek növekedési terjedelméhez kell a megfelelő teret átengedni és ugy kell elhelyezni. Tehát az üresenhagyott helyek ép oly fontoságuk mint a beültetettek.

Bárhova tekintünk, a világegyetemben a természetben, a művészetben mindenütt konstatalhatjuk, hogy a létezőnek szépsége tökéletessége és célszerűsége, csakis a tárgyak és dolgok közötti igazi, megfelelő arányos hézag elosztáson alapszik, mely arra való, hogy tökéletesség fejlődésére szolgáló teret biztosítsa számára. A világegyetemben minden szisztematikusan rendezve van. Ezen gondoskodás nagy egyességének alávetettek az emberek is.

A planétáknak a naptól való távolsága matematikai arányban áll. Ép oly kicsinyek vagy ép oly nagyok, mint a mily szükséges a világ építményében. Ilyen minta szerint kellene az egyes embernek a másikkal való állását rendeznie.

Tehát a szabad személyi fejlődésnek fő kívánalma az, hogy mindig arra ügyeljen, *miképen az emberek egészen a rendezettség soha ne jöjjenek nagy közelségbe. Mindenkinél szükséges van egy megfelelő körzetre, hogy szabadon terjeszkedhessenek.* Ezen körzetnek hatásait megvédve kell tartania, hogy belületében tökéletes életet folytathasson. A bizonyos órákban abszolút nyugalomban maradás által a belső életből fakadó erők rügyeznek és es virágoznak. Miután az ember magában egy tökéletes világot alkot és belsejében minden a tökéletesedés felé iparkodik, ugy neki is, mint az égboltozaton a napnak egy izolált állást kell elfoglalnia. Innen érintkezzék másokkal, anélkül, hogy helyét elhagyná. Soha ne kíséreljük meg a távolságot kisebbíteni, vagy teljesen eltávolítani, mert akkor mindig azzal a veszéllyel kell számolnunk, hogy összeütözések származhatnak. A legtöbb differencia és ellensé-

Szőnyegek, függönyök, terítők, és minden lakásberendezési tárgyak nagy választékban.

MENRATH L. FIA butorházában:

butorok, szőnyegek, képek, függönyök — disztárgyak a legnagyobb választékban, a legszebb

kivitelben kaphatók.

Kossuth Lajos-utca 46-48.

Régi megbízható cég.

Alapított 1843.

Telefon 68.

geskedés abból származik, hogy az illető maradék nélkül egymásban feloszlanak. Kölesönösen kiöntik szívük tartalmát, teljesen kimerülnek, míg már semmijük nem marad. Akkor megszűnik érdekességük és közömbösekké válnak.

Ha az embereknek egymásközi távolságáról beszélünk, akkor ezeket nemcsak térbelileg, hanem első sorban személyileg értjük. Két ember napról-napra egy és ugyanazon helyiségben együttesen végezhető dolgát és ezért mégis az egyiknek Énje olyan távol lehet a másiktól, mint a Föld a Marstól. Sok haszontalan szó a köztük lévő különbözetet kevésbé értékessé és az érintkezést értéktelenné teszi és a lény magasztosságát elhomályosítja.

Míg ellenben az egymás iránti értékelés és tisztelet emelkedik, ha mind a két személyiség az érezhető belső tartalmuk kúsgárgzásában messze távolságokban találkoznak, mint például az egyik csillag világa a szomszéd világba esik és ellenkezőleg. Minden emberben lakozik elrejtve egy titok, vagy egész valója mások számára titkot képez, melyet senkinek teljesen lelepleznie nem szabad. És ha mégis megteszi; akkor bizonyos lehet előtte, hogy hatalmának vége és hogy figyelembe nem veszik már. Semmiféle viszony nem jogosít fel, egy másíknak megengedni, hogy a saját gondolatmenetünk és érzelmeink legbensőbb konsekvenciáig benézhesse. Még családtagok és házastársak is óvakodjanak és iparkodjanak a kellő távolságot az érzelmi és legbensőbb gondolatvilágban megőrizni.

Az U. T. K. estélye.

Az Ujvidéki Testgyakorlók Köre diadalmos estélyeinek sorozatát szombaton egy újabb sikerestély rendezésével gyarapította. Örömmel látjuk, hogy ezen kitünő sportgyeletünk ép oly sikerrel állja meg helyét a kabaré színpadján, mint a mily győzedelmes egész sportműködése. Az U. T. K. nyári mulatságának melő pendantja ez a szombati nagy estély, melyet a közönség a siker, a tetszés minden külső jelével is fogadott. Volt annyi taps, annyi virág, annyi újzás, annyi lelkes éljenzés, hogy bármely hivatásos művészcárda elirigylhetne volna.

A konferencier tisztjét Rainer Rezső töltötte be. Minden szava telve ötletességgel, finom humorral, kitünő helyi, vonatkozású szellemes persiflage-okkal. Nehéz feladatát zajos sikerrel oldotta meg.

Lipkovitz Jenő nyitotta meg a hangverseny díszes műsorát. Hatalmas, erős, érces hangja szinte megtöltötte a termet és a közönség zajos tetszéssel fogadta a szebbnél-szebb énekszámokat.

Mayer Józsefné adott elő néhány igen szép dalt, kiváló énekadásával, már sokszor joggal feldicsért szép hangjával. A figyelmes rendezőség szép virágadománnyal róttá le a halajat.

A fényes énekzám után egy kacagató, pompásan előadott bohózat került sorra: Süketnek kell lenni címmel, melyben Putsay Győzőné nemesak részegével, de kiváló játéktudásával, színpadi rutinnal, otthonossággal a színpadon — a darab lelke volt. És ilyen star mellett — nehéz volt a többieknek is feltűnniök. És ha mégis Fejér, a jeles és kitünő mozdírdirektor, Gyenizse, a briliáns diletánsművész, Hegezdus, a Leo, — nagyszerű játékkal feltűntek, — ez csak elsőrangú tudásuk javára írható.

Ezután került sorra a hangverseny színpadon Löwenberg Janka k. a. debutjére. Gyönyörű hangjával operánoákat énekel és velük frenetikus tapsorkánokat aratott. Nem kell nagy jóstehetség, ha azt mondjuk, a k. a.-al még találkozunk valamelyik opera színpadján. Ha ezt az érlekes hanganyagot egy jeles mester, miként a diágakövet csiszolni fogja, neve ismeretes és sok

dicsőséget jelentő lesz. Szép virágadomány, sok és végmekülű taps!

Hexner Sándor, ez a kabareszínpadra termett zseniális műkedvelő bravuros művészetével adott elő viharos sikerrel fogadott kuplékat. Ő volt az estély férifrimadománya. Fővátosi kabareszínpadon is megállná a helyét.

Regényi Kálmán, finom virtuozitással adott elő a művészi technikájának minden csillogtatásával néhány gyönyörű hegedűszámot, melyet Schuchthár Albin kísért töleletes művészettel — zongorán. Regényi tisztelek embernagyságú hatalmas baszokszórával lepték meg, mely babér méltán övezheti fejét. Minden egyes fellepte egy újabb nagy siker stációja.

Schuchtar Albin pedig önmagát multa felül. Egész este a zongoránál ült és minden szereplőt ő kísérte a töle megszokott dískért játékkal.

Horváth Lajos ref. lelkes énekelte el „Krasznalorka büszke vára“ kezdű kurucnótát, melyet egyeb szű kurucdalkok követtek. Igazán élvezetes volt ez az énekzám, melyet Hoyvath művésziessén adott elő.

Az estély egyik szenációja Gábor Endre, a szabadkaik művészelekű kabarédivánjának, a nálunk is nagy népszerűségű jeles műkedvelő és Katona Béla, szabadkaik lapszerkesztő művészi izléssel összeállított és előadott szellemes előadása. A két kiváló vendég a modern magyar írók verseit persifilláltak szellemes, de maró gúnynyal. A közönség percekig tapsolta a páradanul. öletés sajtószerményű verskarikatúrákat. Nagyon örvendünk, ha a két vendégünk ezen köztetszéssel találkoztunk számát egy más alkalommal újból hallhatnók.

Tánc következett, mely reggelig tartott. Az estély fényes erkölcsi sikeréhez fényes anyagi siker is járult.

Schön Jenő az U. T. K. fáradsáthatlan népszerű titkárat ez est lelkét és förtendőjét a legteljesebb elismerés és dicséret illeti.

*

Az U. T. K. rendezőbizottsága annak kijelentesére kér fel, hogy méltóságán alulnak tarja az Ujvidéki Közölny soraira reflektálni, hanem azt teljességében visszautasítja és kijelenti, hogy az egész szerzeményből csak annyi az igaz, hogy az U. T. K. estélyt rendezett. A többi: az Ujvidéki Közölny től már megszokott kohlomány.

A tanítók fizeté rendezéséről szóló törvényjavaslatok.

Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter a képviselőház esütörtöki ülésén terjesztette be a tanítók fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatokat. A javaslatok egyike az állami, másika pedig a községi és hitelekezeti elemi iskolai tanítók illetményeinek rendezéséről szól.

A javaslatokat, melyek a tanítószág által támasztott jogos igényeket minden tekintetben kielégíteni törekszenek, az alábbiakban ismer-tjük:

Ugy az állami, mint a községi és hitelekezeti elemi népiskolai tanítók részére — az utóbbiaknál eddig fennállott alapfizetés és korpótlékok helyett — a javaslatok egységes fizetési rendszert állapítanak meg s a kezdő javadalmazáson felül az állami tisztviselők fizetéséről szóló törvény mintájára három fizetési osztályt, minden fizetési osztályon belül pedig három fizetési fokozatot állapítanak meg, az itt közölt táblázat szerint.

Fizetési osztály	Fizetési fokozat	Évi fizetés a férfi nőtől kezdve	Évi lakaspénz az osztályba sorozott állomás-helyeken							
			I	II	III	IV	V	VI		
Kezdő javadalmazás			1200	600	540	480	420	360	300	240
I	3	1400								
	2	1600	800	720	640	560	480	400	320	
	1	1800								
II	3	2000								
	2	2200	900	810	720	630	540	450	360	
	1	2400								
III	3	2800	1000	900	800	700	600	500	400	
	2	2900	1000	900	800	700	600	500	400	
	1	3200	1000	900	800	700	600	500	400	

Ezen táblázatban feltüntetett fizetések egy az állami, mint a községi és hitelekezeti elemi iskolai tanítókra is vonatkoznak. Minden kezdő tanító a kezdő javadalmazásként megállapított 1200 koronával alkalmazandó, honnan a fizetési osztályokba előléptetés, a fizetési fokozatokba pedig automatikus előlépés után jutnak. Azon tanítókat, akiket a törvények működésben találunk, beszámítható szolgálataí idejük alapján a megfelelő fizetési osztály megfelelő fokozatába kell besorozni. Az előléptetés joga az állami iskolai tanítóknál a minisztert, a községi és hitelekezeti iskolai tanítóknál az esetben, ha az állás államségély nélkül tartatik fenn, a tanító alkalmazására jogosult hatóságot, államségélyes álláson működő tanítóknál pedig szintén a minisztert illeti meg.

A kezdő javadalmazásból a III. fizetési osztályba mindkét kategóriába tartozó tanítók, és pedig a férfiak 2 év, a nők 4 év alatt léptettek elő. Azután az állami iskolai tanítók minden fizetési osztály minden fokozatán 4 évet, a községi és felekezeti iskolai tanítók pedig a III. fizetési osztály kivételével, szintén 4 évet töltenek. Az utóbbi csoportba tartozó tanítók szolgálataí ideje a III. fizetési osztály minden fokozatára nézve — szemben az államiakéval — 5 évben van megállapítva. Az illetmények emelkedése tekintetében a tanítók két csoportja közt csakis ezen időbeli különbséget öhájtja fentartani a javaslat s ezt is csupán az államnak a saját alkalmazóitjaival szemben fennálló kinyvezési joga szempontjából és a közvetlen fenntartó kapcsolat kidomborítása, valamint a községi és felekezeti iskolák fenntartóknak anyagi helyzetére való tekintettel. Ezen különbség azt eredményezi, hogy az állami iskolai tanítók az egyes fizetési osztályok fokozataiba s így a legmagasabb fizetésbe is 3 évvel hamarabb jutnak.

Az említett okokból fentartani kívánt különbségtől étekintve, a javaslatok teljesen megszüntetik a jelenben érvényben levő 1907. évi XXVI. és XXVII. t.-cikkkel szemben a fizetésbeli különbséget. Amíg ugyanis a jelzett törvények által kötelezőleg megszabott maximális illetmények, az állami iskolai tanítók részére lakbörösztályok szerint 2400, 2500 és 2600 koronában, a községi és felekezeti iskolai tanítókra nézve pedig 2000, 2100. és 2200 koronában vannak megállapítva, addig a javaslatok szerint a tanítók mindkét csoportjában a férfiak 3200, a nők pedig 3000 korona, vagyis egyenlő összegű fizetést érnek el. A fenti számadatok egyszersmind a fizetés emelkedése tekintetében is tájékozást nyújtanak s ha ehhez még hozzá tesszük, hogy a jelenleg érvényben levő 1907. évi XXVI. és XXVII. t.-cikkkel 5 évnél kisebb időre szóló fizetésemelkedést nem ismernek, s hogy a javaslatok lehetővé teszik a kiváló tanítóknak a III. és II. fizetési osztály I-ső fokozatából a következő fizetési osztály utolsó fokozatába való soronkívüli előléptetését is megállapítható, hogy a tanítók jogos érdekeit a miniszter, a lehetőség határain belül kellő méltánylással részesítette.

Különösen figyelemre méltó az a tervezet, hogy az 1893. október elseje előtt nem állami iskolánál szolgált állami iskolai tanítók, valamint azon községi és hitelekezeti iskolai tanítók, kik már 1893. október elsejét megelőző időben működésben voltak s akiknek ezen szolgáltatást, sem az 1893. XXVI., sem az 1907. évi XXVI. és XXVII. t.-cikkkel a fizetés emelkedése tekintetében figyelembe nem vették, ezen veszteség kárpótlása képen, érdemesség esetén személyi pótlékban részesítessegenek. Ezen személyi pótlékokat a javaslatok az állami iskolai tanítóknál 200 és 400 K., a községi és hitelekezeti iskolai tanítóknál pedig 100 K-től 400 K-ig terjedő összegben kívánják megállapítani.

Az állami iskolai tanítókra vonatkozó javaslat megszüntetni kívánja az 1907. évi XXVI. t.-c.-ben foglalt azon anomáliát, mely szerint az 1907. évi július elseje után saját kérésére kinevezett állami iskolai tanítóknak a nem állami iskoláknál eltöltött előző szolgálataí ideje a fizetés emelkedése szempontjából be nem számíthatik.

Említésre méltó újítása a javaslatoknak az is, hogy a fizetési osztályokba való előléptetését az érdemességtől teszi függővé. Az érdemesség megállapítása minősítés alapján történik s az az automatikus emelkedést kizárólag abban az esetben akaszthatja meg, ha a tanító működésében „nem kielégítő“, vagy szolgálataí magartatásában „nem megfelelő“.

Az előléptésre vonatkozólag felállítani kívánt ezen korlátozás, valamint a miniszter részére e tekintetben biztosítani kívánt nagyobb befolyás természetes indokát abban találja, hogy az állami és kulturális szempontok felette kívánóssa teszik azon érdemességek megkövetelését, melyet az állam által fizetett és segélyezett tanítóktól mindenki méltán elvárhat.

Balkáni titkok.*)

Pontosan szeptember 30-án történt, hogy a bulgár mozgósítás híreire az Est kiküldött Szófiába.

Alighogy a Száva vashidján átdübörgött a vonat, fehér villanással szuronyok csillogtak a szemünkbe. A hídtől Belgrádig két oldalát katonaság őrizte a sineket. A szerb utasok, akik eddig meglehetősen nyugott kedvben beszélgettek velünk a háború lehetőségeiről, most, a szerb katonák láttára egyszerre viharos hurrákban törtek ki és kalapjukat lengették az éjszakai silbakolód felé. A rövid belgrádi uton még kétszer elakadt a vonat: olyat járat keresztezte, amely a menetrendben nincs ben: Belgrádból két katonai vonatot indítottak rövid egymástutában a határ felé. A kivilágított kocsikból bõmbõlve zúgott az ének és túlharsogta a vasokolosszus behemóthi csattogását.

Aztán a belgrádi pályaudvar. Zaj, láma, akkora nyüzsgés, mintha a pokol tüzen forrnia ez az embersokadalom. Szól a katonazenekar, fűtöl a sok torok és a kövekező pillanatban minden oldalról felkapnak a vonatra. Csillogó ruhás tiszték, asszonyok, gyermekek, rongyos ruhás parasztok, — emberek, akik mind Nis-felé tartanak a határra. A tartalékosokat elkíséri a családjuk. Mint a vizár özönlik be a sok ember, roskadásig tele van velük minden kocsi. E pillanatok illuzóriusa a vasúti kocsik első és második tállyu hierarchiája; még a hálókocsik is szerb paraszttal vannak tele. Ott ülnek, fekszenek, gubbasztanak a padlón, egymás hegyin-hátán és ez a zsufoltság, ez a tömegszag: ez már az ágyutöltelék reftentő, az agyat és szívet izgató illata. Oh, hogy egymásba akaszkoznak, hogy összefonódnak itt a karok, a testek, a lábak, — az egész egyetlen nagy amori óriás, amely piheg, szuszog, ordít, vonaglik a padlón, miáltal odakinn a perronon himnuszt játszik a katonabanda és hurrázik a tömeg. Éjfél elmúlt.

Robog a vonat az éjszakában. Minden nagyobb állomáson újabb tömegek zsufolódnak be. A szó szoros értelmében egymáson fekszenek keresztbe és a húshegység alól csak elfojtva tör fel néha egy-egy hang, — rikkant egyet, hurrázik, vagy rágyújt a himnuszra, aztán fáradtan megint abbahagyja.

A szerb tömeg lelkesedése leirhatatlan. Harcias érzésekkel vannak eltelve.

Milyen más a kép, amely a bulgár határtól, Czaribódtól kezdve táru az ember élle. A tömegek, az etnológiai megjelenésük szerint talán ugyanazok, de ezek az arckok mennyivel komolyabbak, a bucsuzkodások a vasuton mennyivel méltóságosabbak és az egészét hogy megüli az öntudatnak, az igazi férfias elszántságnak impo-

náló ereje. A bulgár földön első pillanattól fogva mély, megdöbbenő impressziót nyer az ember. Ezek az emberek: parasztok, vagy polgári rendű tartalékos tiszték fölötté csendesen települnek be, az ajkuk néma, a szájuk mereven, görösen csukott, de ez a hallgatásuk beszédes és ékesszólóan fejezi ki mindazt az indulatot, elhatározást, ami lelkük kimutathatatlan mélységeiben járja a maga kisérteties, orgiás táncát.

Az asszonyok, gyerekek, öreg szülők a perronon imént még a nyakába csimpaszkodtak a távozónak, sirtak azokat a könnyeket, amit csak az egymást többé sohase látók tudnak ontani, de már a következő percben felszikkadnak a könnyek; az emberek ülnek a vonaton, készek, készek mindenre. Az ablakokból nem lengetnek ki kendõket, a bucsuzkodásnak vége, õk e pillanattól fogva a hadseregét és senki egyébét, mint csak a hadseregét.

Rohan a vonat. Az ablakból mindenféle népvándorlási képek látszanak. Egész kocsiaborkor, karavánok haladnak az állomások irányában, ahonnan majd a férfiak tovább utaznak Szófiába. Ókrók, fekete bivályok, mokány kis paripák huzzák ezeket a kocsikat, lenn kanyarognak a tekervényes utakon, miáltal fenn a sziklaösvényen robog a gyors. Holnap ez a karavános nép is mind vonaton ül majd és özönlik a fővárosba, hogy aztán egyenruhásan utazzék a jövendõ harcok mezõj felé. Senkinek nincs otthon maradása. Csak végig kell járjunk a vagonok végteles során, hogy mintegy keresztmetszetben lássuk azt a hatalmas erõt, amellyel Bulgária a megívandó harcra készül. Több ez, mint mozgósítás, mint a keretek teljes kiegészítése. Itt az egész nemzet száll harcba, fiatal és öreg egyformán. Hatvan eztszédõs õregek kerekedtek fel és fiatal, alig tizenhat éves paraszt sulhancok tarkázzák a tömeget. Ami épkezláb lakossága van az országnak, most mind a határ felé tart, olyanok is, akiket annak idején alkalmatlanoknak találtak hadiszolgálatra. Csak az ókori népek történetében találunk efélére, hogy az egész nemzet ragadjon fegyvert és a maga teljes erejével vessen magát az ellenségre.

És ha beszélgetünk velük, rögtön elõsugárzik, hogy ezekben az emberekben nem a kalandvágy, nem a zsákmány reménye dolgozik. Nem, ezek megmaradtak épen, tisztán, valami különös primitívitasban: veszélyben a haza, e vészkiáltás végigviharzott a sziveken és felgyújtott bennük mindent. Nem járt közöttük egy Kapisztrán János és fanatizálva vannak mégis. Nem vitte hozzájuk a hazaszeretet izzó frázisait senki és mégis lobog bennük az indulat. Indulat és fanatizmus. Indulat a régi elnyomók s a mai bulgár haza ellenségei ellen s fanatizmus, amelyet felgyújtott az a nálunk már csak ereklye-illatú szólas, hogy õk most a kereszténység ügyét viszik diadalra a sápadt felhold ellen.

Aztán beérteztünk Szófiába. A tartalékosokat, az önkénteseket hihetetlen ováció fogadja. A pályaudvar tele van azokkal, akik már beöltözöttek katonáknak és akiket most visz majd a vonat tovább a drinápolyi határ felé. Érkezők és távozóik egyetvõ hurrá-vel köszöntik egymást. Az érkezőket tiszték veszik át és viszik egyenesen a városon kívül levõ táborba. Másnap reggel a kaszárnyában felöltöztetik õket és délután ugyanezzel a vonattal már õk utaznak tovább.

Szófia élete, nyüzsgõ, lüktetõ, mindenki az u cán van. Villamosok nem közlekednek a személyzet elment katonának. A vendéglobben nincs kiszolgálás: elmentek katonának. A bérkocsik bakján 12—14 éves gyerkõcök ülnek: a férfiak elmentek katonának. A lapok nem jelennek meg: szerkesztõség és nyomdászok katonák. Néha litografált bulletheik jelennek meg: ennyi az egész hírszolgálat.

Bulgáriában ugy volt, hogy az egész nemzet talpra állt és mint a dagadó tenger hullámai a part felé ugy özönölt minden fegyvertfogható ember a városokba, ahol az önkéntesek összeírása történt. És tudják mi volt a legszorb? Hogy vesztegetni jöttek. Aki tehette, lovat, õkrõt, szekert és szénát is hozott magával s felajánlotta a hadseregnek ingyen, hogy ennyi áldozat ellenében aztán bentartsák katonának õt is. Tizennyolc eztszédõs síhederektõl a hetven éves õregekig eljött mindenki. Éppen 150.000 emberrel volt, amennyire a hadvezetõségnek szüksége volt. S ez az emberfõlõség még csak akkor tágitott, amikor nemzet szin szalagot varrtak a vállára, annak jelül, hogy jelentkeztek katonának Enélkül,

világcsuffára, senkisémm mert volna visszamenni a falujába.

A férfiak felkínálkozásával vetelkedett az asszonyok önmegtágadó bátorsága.

Egy nap megjelent az éhség: nem volt kenyér. És másnap a nõk álltak oda dagasztani, kenyeret sütni a hadsereg számára. Néhány nappal több már villamos is járt: nõk voltak vezetõk és a kalauzok. És megnyitlak a boltok^a asszonyok, gyerkõcök voltak az árusok. De azok: ban a napokban nõt az utcán csak ünneplõ köntõben lehetett látni, így tüntettek vele, hogy nem gyászolják hadbaindult férjeiket, fiaikat. Voltak irigyelt anyák, akikrõl egész Szófia tudta, hogy négy fiuk is van a zászló alatt és voltak fiatal diákok, akik õngyilkosok lettek, mert a szüleik nem engedték õket katonáknak. Lázarov bandavezér megölte magát, mert a betegsége akadályozta, hogy elmenjen a többiekkel a háboruba. Karavelov demokrata pártvezér leánya, Szófia leg szebb asszonya, elvált a férjétõl Balabanoff képviselõtõl, mert a gyáva férj nem jelentkezett önkéntesnek. És ugyanez az asszony a válókereset benyújtását követõ napon jegyet váltott Javorov-vel, a bulgárok nagy nemzet költõjével, aki idõs és pupos ember létere fölcsapott bombavetõ macedóniai komitácinak. Valami extázisfeleében élt az egész város s az izzó hevület átragadt reánk, külföldi tudósítókra is, mert lehetetlen lett volna nem egysütetnie ennek az energiuk, igen öntudatos népnek hõsi örületével. Emlékezem: a szobranje rendkívüli ülésen, amelyen a cár bejelentette a háborus veszedelmét, a teremõri szolgálatot 15 eztszédõs gyerekek látták el, mert a rendes teremõrök akkor már bevonultak katonáknak. Lõtyögött a gyerekeken a felnõttek bõ liberálája, de a groteszk látványon senkinek sem rándult nevetésére az ajka. Ünnepek és meghatónak tünt elõttünk a látvány. Szimbolikus jelentõségüknek. Min ezek a gyerekek a liberálába, ugy nõ majd bele a kicsi Bulgária is abba a históriai szerepbe, amely a bennerejõl tulajdonságoknál és a sors rendeltetésénél fogva vár rá.

*) Feloivasta Szegeden Adonján az Est kitünõ munkatársa.

Vasárnaptól — vasárnapig.

Eljegyzés. Brüll Lipót a Brüll F. F.-féle kendergyár cégjegyzõje eljegyezte özv. Freud Izidorné kedves és szeretetreméltó leányát Janka Kisasszonyt.

Kinevezés. Matkovits Béla fõispán a városi közkórházhoz dr. Steiger Dezsõt, alorvosi minõségben kinevezte.

Elõléptetett bírósági jegyzõk. Az igazságügyminiszter Beleszlján Sztanimir ujvidéki törvényszéki, Mandl Rudolf õbecsei járásbírósági, Villy Mihály zombori törvényszéki, Korponay János apatini járásbírósági, dr. Czeisz Lajos, dr. Tormáys Lambert szabadkai, dr. Korényi-Schek Vilmos ujvidéki, dr. Dekány Zoltán zombori törvényszéki, Kis Pál Ferenc zentai járásbírósági jegyzõket a IX fizetési osztályba léptette elõ.

Hikõzségi választás. Az izr. hitkõzség-f. hó 19 én választotta meg a 33 tagú képviselõ testületét. Képviselõtestületi tagok lettek: dr. Balázs Ignác, Berczeller Lipót, Eichenauer Zsigmond, dr. Endrõczy Mihály, Eppinger Miksa, Ernst Bernát, Ernst József, Fischer Sándor, Forgács Benõ, Frank Gyula, dr. Freund Ede, dr. Gal Ödön, Haas Albert, Kis Lipót, dr. Klein Lipót, Klein Zsigmond, Kohn Gyula, József, dr. Kovács Bódog, dr. Kubinyi Károly, dr. Leitner Benõ, Loschitz Miksa, dr. Lusztig Nádor, Mahrer József, ifj. Ofner Mihály, Rainer Simon, Rosenbaun Hermann, Roth Vilmos, Rössler Albert, Schaffer Samu, dr. Tibor Dezsõ, Vig Vimos, ifj. Weisz József, Wertheim Henrik.

Az ujvidéki kir. kath. m. gy. fõgimnázium „Vörösmarty” önképzõköre ma d. e. 10 órakor az intézet rajztermében Vörösmarty-ünnepelt rendez. Mûsor: 1. Vörösmarty-Hazslinszky: „A vén cigány”. Éneklj az ifj. énekkar. 2. Vörösmarty: „A fa és a madár”. Szavalja: Vályi Béla IV. o. t. 3. Balfe: „Die Zigeunerin”. Ouverture, Elõadja az ifj. zenekar. 4. Vörösmarty: „Marõt bán”. (Részlet az V. felvonásból). Szereplõk: Jusuf, Ráth F. VIII. o. t., Marõt bán; André D. VIII. o. t., Bod: Lõwenberger J. VIII. o. t. 5. Drdla: „Berceuse”. Hegedûn elõadja Landsmann Gy. VIII.

Meinl Gyula

Kávèbehozatala.

Uj fióküzlet

Ujvidék

Kossuth Lajos utca 35. szám.

o. t., zongorán kíséri Szabó Z. VIII. o. t. 6. Schubert: „Scherzo“. Előadja az ifj. zenekar. 7. Vörösmarty - Erkel: „Bordal“. Éneklé ez ifj. énekar.

Az újvidéki önkéntes tűzoltó-egylet 1913. évi február hó 1-én máteházi Matkovits Béláné ő méltóságá vődnöksége alatt az Erzsébet szálloda dísztermében alapítókének gyaratására, a szűk-séges felszerelés kiegészítése céljából jőtekonysági szerencsésjétekekkel egybekötött bál-ünnepélyt rendez. Belépti-díj: személynként 2 korona, családijeg (3 személy) 4 korona. Belépti-jegyek, valamint sorsjegyek (ezek 40 fillérijével) este a pénztárnál kaphatók. Azok akik ajándéknyereménytárgyakkal a sorsjétekekhoz hozzájárulni kegyeskednek, sziveskedjenek azokat legkésőbb f. évi január 27-ig az egylet helyiségében leadni.

A részeg ember botránja. E hó 18-án Kovács Balázs bognár Szavuljev Dusan kirakattat részeg állapotában bevverte. Mint ilyen bekísérte a rendőrség.

Popovics Péter és Szabó József szállómunkások e hó 21-én részegségükben az utcán garázdálkodtak. Botránys tetteik miatt bekísérték őket.

Berger Alfréd Budapesten sikeresen letette a fogorvosi vizsgálatot.

Vigyázzunk, a villanyos vezeték érintése halált okoz. Fratucán Miklós pásztorfiu a Joszim-fok melletti villanyos oszlopra mászott, a vezeték megfogta, majdnem halálát okozta. Az oszlopról leesett és most a halállal vívódik.

Reménytelen szerelem vitte a halálba Polyonác Gabriella varrónót, ki mint szabász volt alkalmazva Popovics asszony divattermében. Itt ismerkedett meg egy fiatal emberrel, ki Gabriella szerelmét nem viszonozta. A leány annyira szívevetette a mellözést, hogy szerelmi bánatában e hó 22-én megmérgezte magát Kossuth Lajos utca 21-szám alatti lakásáról már haldo-kolva vitték a közkórházba, ahol nemsokára kisznevették.

Az újvidéki belteri kath. kör ma vasárnap este 8 órakor a kör helyiségében (Vasember-palota I. em.) Hangversenyt rendez. Belépő díj nincs. Műsor 1. „A logika“. Magánjelenet előadja Farkas Eszti úrléány. 2. Wieniawski: Valse de Concert, zongorán előadja Dr. Zappe Leó úr. 3. Farkas Odón: „Sir a nóta“. éneklé Hollós Stefánia úrléány, zongorán kíséri Schuchttár Albin úr. 4. „A nagyanyó“ páros jelenet, előad-ják Gondor Nelly úrléány és Gyenizse Károly úr. 5. Csajkóvsky: a) „Barcarole“, b) Chant sans paroles, hegedűn előadja Regényi Kálmán úr, zongorán kíséri Schuchttár Albin úr. 6. „Az egy napos asszony“. Magánjelenet előadja Kozma Gizi úrléány.

Gondatlanság, bűn a kis gyermeket egyedül, felügyelet nélkül hagyni. Mocni, Máriási János vasuti munkás 4 éves gyermeke bab-bal játszott. A szájába vett egy szemet, mely a torkába csuszott és itt annyira megdagadt, hogy mire szülei észrevették, megfullasztotta.

Kévszavunk van az Apolló mozgószin-ház e heti műsorához. Nem azért, mintha nem érdemelné meg, hanem azért mert szótárunkból kifogyott minden olyan kifejezés, mely a műso-ruk magasztalását értékelni tudná. Minden hét újabb szenzáció, minden hét újabb meglepetés, melyből alig tudunk felocsudni és ime ismét újabb szebb és vonzóbb műsorral találkozunk. Ma „Csepűragók“ kerül bemutatásra. Meglepetés készül a jövő hétre, 28. és 29-én a mikor is bemutatásrakerül „Háboru a Balkánon“ 2000 m. hosszú film 5 főlvonásra oszlik és bemutatása 2 órai időt vesz igénybe. A főlvetelnél a román hadsereg szerepelt. A darabban előforduló történelmi ereklék a román hadsereg tulajdonai. Személyesítést a bukaresti nemzeti színház tagjai végzik.

Csavargása miatt tartóztatták le Gyurics Márkót. Azt állítja, hogy benkováci illetőségű. Másnap haza toloncolták.

Fognak a méregkeverők. Az újvidéki piacot dr. Decsy Dező vegyész és Zaubauer Ágoston rendőrkapitány az élelmszerhamisítók-tól lassankint megszabadítják. Erre vall a tejhamisítók legutóbbi tárgyalása, amelyen csak 3 egyént büntetett meg. Holott azelőtt 30—40 szerepelt a bánosok lajstromában. A piaci elárusítók között a hamisítók apadnak ugyan, de a házakhozjárók között a igencok hamisító van. több panaszt hallottunk, de az emberek nem

tudnak megukon segíteni. Tűrik a rossz, élvezhetetlen tejneműek házhozvitelét. Drága pénzért vesszük a vizet és kitűdja milyen vizet?! — Zaubauer kapitány urnak elmondottuk a közön-ség panaszát, ki igen szivesen megígérte, hogy ha feljelentés érkezik hozzája, akkor hivatalosan vesz a tejneműköl miutát, melynek megvizsgálása díjtalan. Az említett 3 bűnös e következő: Szlankamenác Róko vizezett tejért 18 K. Krisztics Zsifkóné vizezett tejért 18 K. Rákics Dam-jánnté gyengén lefőlözöttért 13 K-ra lett meg-büntetve.

Csavargó cseléd. Rettentősök galibát okoznak a rossz cselédek. Rendőrségünk elég szigo-ruan üldözi a rossz cselédeket. Elismerés illeti, őket ezért. Hisz már alig lehet a cselédekkel boldogolni. A kapukat rendszerint már 9 órakor bezárják és a továbbá künn lödörgő cseléd künn-reked. Így jart Fábián Boris cselédlyán is, ki még éjjeli 11-kor is az utcán csatangolt. A rend-őrség letartóztatta. Másnap aztán otthon is el-bántak vele.

Tettenért tolvaj. Jó fogást csinált rendő-rségünk, amikor e héten Jovánovics Károly szo-bafestőt éppen akkor fogta el, mikor egyik újvidéki örömtanyán ékszereket kínál eladásra. Az ékszerekről kitűdött, hogy lopásból eredtek. Jovánovics, mint rovtomultú egyén, már igen jó ismerőse az újvidéki rendőrségnek. El nem muló „közhazsnú“ tevékenysége a rendőrség „feketekönyvében“ megörökítve van.

Hűtlen alkalmazott. A tükzkatasztrofa áldozat-ául esett. Momirovics-féle ruhaáruházban alkalm-zásban volt Nemanya Jankov segéd, kit most azzal vádolnak, hogy a tüzeset alkalmával föl-használta az általános zavart és több értékes holmit rejtett el. A Laibachban alkalmazott se-gédet most hazavárják, hogy tisztázza a vádat, melyet ellene emelnek.

Házasság. Küttel Nándor budapesti mér-nök eljegyezte Wolf Melittát Ujvidéken.

A hirdetések lexikonja az újságkatalogus. Pontos, minden tekintetben megbízható katha-kizmus nélkül nem lehet a nyilvánosságra szánt terveinket megvalósítani. Esetleg nagy anyagi kárral, de mégis kevés sikerrel. Ezen állapoton segít a jónévt M. Dukas Nachf. (Nagy Aug-enfeld és Emerich Lezner A. G.) Wien I. Wollzeile 9. hirdetési irodája, amikor a hirdetők alapos tájékoztatására kiadta az 1913 évre szóló újság-katalogusát.

Megérkezett Ritter Gyula híres cigány primás körüljáról. Naponta, a Kovács kávéházban kitűnően szervezett zenekarával hangverse-nyez. A t. közönség b. figyelmét felhívjuk ezen igazán élvezetes szorakozásra.

„Házasságjogi Szemle“. Igen gazdag tartal-mal jelent meg a Dr. Gerő Ernő budapesti ügyvéd szerkesztése alatt álló „Házasságjogi Szemle“ legújabb száma. A lap különösen a házasságkötés és válás problematikuss és reform-kérdéseiről, valamint a nemi kérdés több oldalú jogi megnyilvánulásáról és a törvénytelen apák védelméről foglalkozik. Ezenfelül a válás, gyermek és nőtartás, valamint a házassági felmentések eseteit gyakorlati szempontbóll tárgyalja. A rendkívül érdekes folyóiratnak, mely általában a családi és házassági lét jogi, orvosi, szociális és sexuális kérdéseit tárgyalja, előfizetési ára egész évre 4 (négy) korona. A „Házasságjogi Szemle“ kiadó-hivatala Budapest, VII., Rákóczi-ut 68. sz. a. van.

Versek az iskolai alkoholelless napra. Amióta Grof Zichy János, közoktatásügyi miniszter az elemi iskolákban kötelező tette az alkoholelless nap tartását, a tanítósnaknak sok gondot okozott alkalmas szavainal való alkoholelless versek beszerzése. Több oldalról alko megkeresésre az „Alkoholelless Szövetség“ gondoskodott ilyen versekről párbeszédkekről, amelyek szivesen bocsát a tanítósnak rendelkezésére. Mindössze néhány fillér (bélyegekből is beküld-hető) postai s nyomtatási kiadások visszatérítése ellenében minden tanítónak küld a Szövetség ilyen verseket, ha aziránt megkeresik. Cim: az „Alkoholizmus ellen“ Szerkesztősége, Gyergyó-szentmiklós.

Legújabb. A miniszterelnök a következő kijelentést tette: Semmi okom nincs eltökölni hogy abban történt megállapodás a kormány kebelében, hogy a pénzügyminiszter új közle-lebből törvényjavaslatot fog a ház elé terjeszteni, felhatalmazást kérve arra, hogy az új adó-törvények aktiválása ebben az évben ne történ-jék meg, hanem későbbi időpontra halasztassék.

Apróságok.

Szerencsétlen flótások balesetel. Henriot, a híres francia rajzoló, az „Illustration“ ban föl-sorolja azokat a baleseteket, amelyek azokat az embereket érthetik, akiket „szerencsétlen flótások“-nak szoktak nevezni:

1. Ha a vacsoránál olyan szomszéd mellé jutunk, aki a Balkán-kérdést feszegeti.

2. Ha nem kapjuk meg a telefontössze-köttetést a tűzoltósággal, mikor a lakásunk kilyul-ladt.

3. Az operában olyan ur mellett ülni, ak valamenyri áriát végigdundolja az énekesekkel.

4. Ha valakinek kitűnő adomát mondunk el, aki a végén nem nevet, hanem azt mondja „Ezt már régen ismerem.“

5. Ha az asztalnál hamis fogainkkal kemény ételbe harapunk, a fogorunk eltörik és hirtelen kénytelenek vagyunk szomszédnőnkkel a társal-gást felbeszakítani.

6. Ha látogatást teszünk egy olyan nőnél, akinek kisgyermek cilindereinkkel játszik.

7. Ha vámhivatalnokkal a következő pár-beszédbbe bocsádkozunk:

— Van önnek valami elvámolni valója?

— Nincs!

— Semmi sincs?

— Semmi!

— Akkor sziveskedjék bőrböndjét felnyitni!

8. Ha a villamoson egy hölgy megszurja szemünk a kalaptűjével és barátságos mosoly-lal mondja:

— Igazán nem szándékosan tettem.

9. Ha elutazásunk előtt éjjel egyedül ülünk a kupéban és az indulás pillanatában még hét kövér utas tolakodik a szakszabá.

A művelt nyelv. A szegedi járásbírósnágnál tárgyalta egy ugynevezett „csirke pört“. A vádott egy természetes kofaasszony-ság volt, kinek éveinek száma — ugylátszó — megszegyénítette a bibliai patriarkák életkorát. Szóval a vádott, kofaasz-sonyot valamé kihágásért érzékeny pénzbírságra ítélték.

Van-e még valami mondanivalója? — kér-dezte e bíró.

A terhelt aki az egész tárgyalás folyamán uri stílusban akart beszélni ezt felelte.

— De igen. Arra kérem mindezenáltal a tekintetes bíró-ságot, hogy az ítélettel szemközt, méltóztatssék engembüntetlen, előéletem folytán más állapotba helyezni.

— Micsoda? — rivalt rá a bíró rémületen.

A kofa megadta a magyarázatot:

— Vagyis fölebbezek.

A bírónak kő esett le a szíveről.

A közönség köréből.

Tek.

Szerkesztőség!

Miután ismétellen töntém meg velem az az anomalia, hogy a főpostán akár pénz vagy aján-lott levél feladásnál unalmasan hosszú ideig kell várni míg a sors kegyelméből rám kerül a sor, ezalatt elhanyagolva más teendőimet, kénytelen vagyok ezen tarthatatlan állapotot így közreadni, hogy a postaigazgatóság mielőtt rendet teremtsen. Egy 35-000 lakóval bíró városban meg kell azt tenni főleg a kereskedelem érdekében, hogy a posta személyzetének szaporításával, kik jelenleg túl vannak terhelve a munkával a küldemények gyors lebonyolítását elősegítsék.

Bizom a postaigazgatóság jóakarátában, hogy a közönség érdekeit szem előtt tartva bé-résemet figyelemre méltatja.

Tisztelettel
N. G.

Hat szobás legmodernebb lakás

összes mellékhelyiségekkel, fürdőszobával melegviz fűtéssel, vízvezetékekkel, minden komforttal az Orbán-féle villában azonnal is kiadó. — Bővebbet

MAYER JOZSEFNÉL, Elite kávéház.

Gépjavitó műhely.

A Gyártelep 1. szám alatt, a Széchenyi-utcával szemben

gépjavitó műhelyt rendeztünk be,

ahol szakmabeli tudásunkat értékesíteni óhajtjuk. A t. közönség tájékoztatására tudatjuk, hogy minden ipari célokra szolgáló gépeket javítunk és jókarba hozunk. Berendezünk: malmokat, vízvezetéket, kútúrast, mindennemű szerelést, gazdasági gépek javítását és általában a gépipar szakmabavágo bármilyen gép javítását, vagy telep berendezését, mely célra költségvetések- és tervekkel díjtalanul szolgálunk. Kérjük b. megbízatását, melynek pontosan és lelkiismeretesen fogunk megfelelni.

Tisztelettel **GUBANITS és ZOLITS.**

ERZSÉBET

szállodában

esténként a hirneves

Vajda Dezső és fiai

kittűnő cigányzenekara
hangversenyez.

Szerémi

borozó

Ujvidéken.

KENYÉR-UTCA 23. SZÁM alatt a Központi Hírelintézzettel szemben, melyben SCHWARZ JÓZSEF ur saját termései borai. égetett törköly pálinkája, a 27 holdnyi kőmenicai Paraga hegyen lévő szőlőjéből, poharanként vagy zárt palackokban mérsékelt árak mellett kerülnek kimérésre.

Megrendelések 50 literen felül hordóban SCHWARZ TESTVÉREK irodájába in-
tézendők (Haltér 12. szám).

A borozóban olcsón és jól lehet étkezni.
Minden hétfőn este halpaprikás.

NYOMTATVÁNYOK

ÉS

legdivatosabban, tisztán és olcsón
készít

MERKUR-NYOMDA

Fuchs Oszkár és társa, UJVIDÉK

WINKLE-PALOTA az udvarban.

TELEFON: 151.

HE

„Big Four“

TRAKTOR!

A Winnipeg-i Nemzetközi szántógép-Versenyek győztese! Nemcsak Amerika, hanem az egész világ legjobb szántógépe.

Tekintse meg szántó gépünket üzemből és csak akkor határozza el magát valamely TRACTOR beszerzésére. Teljes szántó készletet a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett szállítunk.

Központi kereskedelm és Iparbank R.-T.

Budapest V. Váci körút 26.

Sürgőnycim: CENTRALIS.

Női-kalap divatterem.

Van szerencsém tudatni, hogy Ujvidéken, a Fő-téren, az Apollo-színház udvarában

női-kalap divattermet

nyitottunk, ahol t. vevőink részére a női kalapok összes újdonságai-ban dús választékot tartunk.

Kalapformákban nagy raktárunk van és tetszésszerű díszítéseket, valamint átalakításokat a legolcsóbb árak mellett elvállalunk.

Kott Berta és Došić Szaveta.

Ne essék kétségbe!

Írógépét, bármilyen rendszerű, vagy szerkezetű, megjavítja pontosan, azonnal, jutányosan

Nadich Károly

óras és mechanikus.

Közelebbi értesítést ad:

őzv. Schwartz Simonné ruha-áruháza, Kossuth Lajos-utca 20.

Butor!

Telefon 325.

44. Kossuth Lajos-utca 44.

A varosháztól a vasút felé az első Butorüzlet.

Butor!

Telefon 325.

Mindennemű BUTOROK, SZÖNYEG és KOSÁRÁRUK minden ÁRFELEMELÉS nélkül

részletfizetésre

is kaphatók a

BUDAPESTI ALTALÁNOS HITELSZÖVETKEZET
BUTOR BIZOMÁNYI RAKTÁRÁNÁL UJVIDÉKEN.

Telefon 325.

44. Kossuth Lajos-utca 44.

Telefon 325.

Tekintse meg raktárunkat vételkényszer nélkül!

Tüdő- és torokbajban szenvedők mellbetegek és gégebajosok!

A ki ezen bajokban szenved, bármily állapotban is, és ha a betegség gyógyíthatatlannak lűnk is tel, aki egyszer és mindenkorra szabadulni akar ezen betegségtől, az bizalommal forduljon **A. Wolf-sky Berlin N. Weisenburger-strásse 79.** Ezer halálat a legjobb biztosítéka kitűnő gyógyítóerczéjé módsterének.

Felhívás!

Az Ipar és Kereskedelmi Takarékpénztár r.-t. Ujvidék most nyitja meg

VI. hetibetét csoportját.

garantált minimális 5°/₁₀-al kamatoztatik.

A heti befizetések kötelező időtartama 3 év, mégis célszerűségi szempontból lehetővé tettük feleinknek 4 éves heti betétkönyvecskék váltását is.

A legkisebb részlet heti 1 — kor, de váltható egy könyvecskére több részlet is. A heti betétkönyvecske kiváltása már jövő hó 1-én veszi kezdetét.

Teljes tisztelettel

Ipar és Kereskedelmi Takarékpénztár
Részvénytársaság
igazgatósága.

A Z APOLLÓ mozgófénykép SZÍNHÁZ

a világ legjobb és minden szenzációt feltűntető filmeket mutat be. Első az elsőik között.

Előadás kezdete: hétköznapokon d. u. 5, vasár- és ünnepnapokon: d. u. 3-kor.

Minden szerdán délután 3 órakor gyermekelőadás, tanulságos, oktató és mulattató műsorral.

E heti szenzáció:

Csepürágók.

Egyenlő

rangúnak tekintünk mindenkit, ezért szabadságában áll mindenkinek

választó

jogát nálunk érvényesíteni, amidőn saját gyártmányunk legjavából Ujvidéken jó árut vehet.

Jogot

ormálunk annak elismerésére, hogy a legjobb cipő a

Moskovits-féle

anatómiai cipőgyár r. t. készítménye.
Ujvidéki fióküzlet Kossuth Lajos-utca 32
Üzletvezető: **Pollák Mór.**

Grosz és Krausz

legnagyobb butor és szőnyeg áruháza

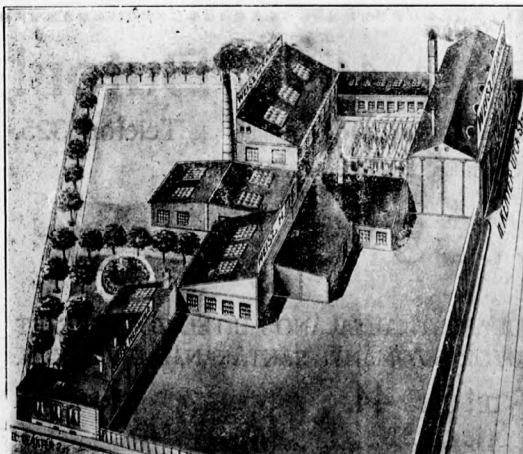
Telefon 24. sz. **Ujvidék.** Telefon 24. sz.

Az első magyar torontáli szőnyeggyár főraktáár.

Csernyeii gyorsírású iskolájának új tanfolyama 1913. évi január hó 2-án kezdődött.

Jelentkezőket lakásán (II. Rákóczi Ferenc-u. 35. I. e.) fogad.

Pályf testvérek vasöntöde és gépgyárában Szeged
1 drb. 14 lóerejű Máv. benzinlokomobil alig használt és egy teljesen új 48" cséplő
együtt vagy külön-külön eladó.

Weisz Hermina

Alapítva 1830.

ezelőtt SZÉVIN KÁROLY

ruhafestő- és vegytisztító-gyára

UJVIDÉK,

II. KENYÉR-UTCA 51. SZÁM.

FEST és VEGYILEG TISZTÍT férfi-, női- és gyermekruhákat, egyenruhát, csipkét, himzést, stőt, függönyöket, napernyőket, keztyűket, struc- és disztollakat, panama kalapokat stb. stb.

Legolcsóbb árak. Elismeret 12 munka.

Postán érkező megbízások lelkiismeretes elintézésére kiváló gondot fordítok.

